

Präventionskommission

Wichtige Kontakte:

Repol, Regionalpolizei Zentrumsplatz 1, 5726 Unterkulm info@repolagsued.ch	Tel. 062 768 55 20
Elternnotruf Aargau 24 Std 5000 Aarau 24h@elternnotruf.ch	Tel. 062 835 45 50
Kindernotruf 24 Std Pro Juventute 147@projuventute.ch	Tel. 147
ags, Suchtberatung Bezirke Aarau + Kulm Metzgergasse 2 5000 Aarau www.suchthilfe-ags.ch	Tel. 062 837 60 40
Budgetberatung Schweiz Vordere Vorstadt 16, 5000 Aarau info@budgetberatung.ch	Tel. 062 822 79 01

Herausgeber:

Präventionskommission
Präsidentin Manuela Basso
Grünauweg 17
5726 Unterkulm
manuela.basso@unterkulm.ch

in Zusammenarbeit mit Suchtprävention Aargau
info@suchtpraevention-aargau.ch

Liebe Eltern, liebe Erziehungsberchthigte

Kinder und Jugendliche erleben die verschiedenen Entwicklungsphasen unterschiedlich. Das Umfeld – Familie, Schule, Gesellschaft, Beruf – hat auf die heranwachsenden Personen individuelle Einflüsse und Auswirkungen. Eltern spielen in diesem Zusammenhang eine zentrale Rolle und übernehmen Verantwortung.

Sprechen Sie aktuelle Themen und Probleme an, schaffen Sie damit Vertrauen und gegenseitiges Verständnis!

Auch das Setzen und Einhalten von Regeln ist im Umgang mit Jugendlichen von Bedeutung. Das sind gute Voraussetzungen für eine positive Entwicklung Ihres Kindes.

Te dashurit prind, te dashurit edukues

Fëmijët dhe te rinjtë përfitojnë fazat e ndryshme zhvillimore ndryshe prej nënërit të tyre. Rethina, shqollja, shqollja, profesionit – kanë ndikim dhe pasojë individuale ne personat ne rinjtë e sipërm. Për atë, prindërit luajnë një rolë qëndrore dhe poashu mbajnë përgjegjësi.

Diskutoni temat dhe problemet së bashku dhe kështu arrihi një bëshueshmëri dhe mirëkuptim ndaj nënërit të tyre.

Poashu vëndja dhe respektimi i rregullave ne lidhëshmëri me të rinjtë kanë një rëndësi të madhe. Kështu krijoni kushte për zhvillimin pozitiv të fëmijës juaj. Kontaktet e rëndësishëm. Propozimet për largqendrim nga shtëpia. Këshillat e vjushme janë një nishmë për detyrat e përgjegjshme të juaj si prind.

Dragi Roditelji, dragi Staratelji!

Djeca i omiadina doživljavaju različite faze razvoja na različiti način. Okruženje – obitelj, škola, društvo, zanimanje – ima individualne utjecaje i posljedice na odrastajuće osobe. Roditelji igraju s tim u vezi centralnu ulogu i preuzimaju odgovornost.

Razgovarajte o aktualnim temama i problemima, stvorite tako povjerenje i međusobno razumijevanje!

Postavljanje i pridržavanje pravila je također važno u kontaktu sa mladima. To su dobri preduslovi za pozitivni razvoj Vašeg djeteta!

Sevgili Ebeveynler, sevgili Terbiye Yetkilileri!

Çocuklar ve Gençler büyümenin değişik safhalarını birbirlerinden çok farklı olarak yaşamaktadırlar. İçinde yaşadıkları ortam – aile, okul, sosyal çevre, meslek – büyüme çağında olanlar üzerinde bireysel etki ve etkileşimlere sahiptir. Ebeveynler bu bağlamda çok merkezi bir role sahiptirler ve sorumluluk üstlenirler.

Çocuk ve gençlerle aktif konular ve sorunlar hakkında konuşun ve böylelikle karşılıklı anlayışı sağlayın!

Gençler ve çocuklarla iletişimde kurallar koymak ve bunlara uymakta önemli bir husustur. Bunlar çocuğunun pozitif bir şekilde gelişmesini sağlayacak olmazsa olmaz şartlardır!

Kur duhet mu kan thmija ne shtëpi?

Kshillat per prind prej themive

Wann soll mein Kind zu Hause sein?

Empfehlungen für Eltern

Cocuğum ne vakit evde olması gerekli?

Genc Nesilerin Ebeveynlerine

Kad treba moje djete biti kuci?

Pravila za Roditelje

Empfehlung für Ausgangszeiten:

	bis 12 Jahre	bis 14 Jahre	bis 16 Jahre	bis 18 Jahre
Unter der Woche	20.00	21.00	22.00	Individuelle Abmachungen treffen
Wochenenden / Ferien	21.00	22.00	23.00	Individuelle Abmachungen treffen

Im Winter empfiehlt es sich, die oben genannten Zeiten bis zu einer Stunde vorzuverlegen.

Organisiert Ihr Kind selber eine Party?

→ Treffen Sie klare Abmachungen:

- Verboten Sie Kindern die Abgabe und den Konsum von Alkohol (Alcopops).
- Zeigen Sie Jugendlichen die Problematiken von Alkohol- und Tabakkonsum auf.
- Klar festlegen, dass Rauchen unerwünscht ist und andere Suchtmittel verboten sind.
- Mit Ihren Kindern den Kreis der Eingeladenen festlegen.
- Übernehmen Sie die Verantwortung und die nötige Aufsicht.
- Erlauben Sie in Ihrer Abwesenheit ohne Absprache keine Party.

Taschengeld – Empfehlung der Budgetberatung Schweiz

Taschengeld ist eine freiwillige Leistung. Nur wer Geld zur Verfügung hat, kann lernen, damit umzugehen. Eltern und Kinder vereinbaren gemeinsam, wofür das Taschengeld eingesetzt wird.

- Nicht als Druck- oder Erziehungsmittel missbrauchen.
- Keine Rechenschaft über jede Ausgabe verlangen.
- Keine Löcher stopfen oder Kredite gewähren.
- Regelmässig und unaufgefordert auszahlen.

Elternpflichten und Elternrechte – Im Schweizerischen Zivilgesetzbuch (ZGB) wird festgehalten:

Artikel 296

«..., dass Kinder, solange sie unmündig (nicht 18-jährig) sind, unter elterlicher Sorge stehen. Diese umfasst die gesetzliche Pflicht und das gesetzliche Recht, für das minderjährige Kind nötige Entscheidungen zu treffen, es zu erziehen, zu vertreten, seine Finanzen zu verwalten und seinen Aufenthaltsort zu bestimmen.»

Artikel 301, Abs. 1 und 2

«Die Eltern leiten im Blick auf das Wohl des Kindes seine Pflege und Erziehung und treffen unter Vorbehalt seiner eigenen Handlungsfähigkeit die nötigen Entscheidungen. Das Kind schuldet den Eltern Gehorsam; die Eltern gewähren dem Kind die seiner Reife entsprechende Freiheit der Lebensgestaltung und nehmen in wichtigen Angelegenheiten, soweit tunlich, auf seine Meinung Rücksicht.»

Preporuka za vrijeme izlaska:

	do 12	do 14	do 16	do 18
Tokom tjedna	20.00	21.00	22.00	Individualni dogovor
Vikendi i školski raspust	21.00	22.00	23.00	Individualni dogovor
	Zimi se preporučuje pomjeriti gore navedena vremena za do jedan sat			

Vaše djete samo organizuje zabavu?

→ Jasno se dogovorite:

- Zabranite djeci davanje i konzumiranje alkohola (Alcopops).
- Ukažite mladim ljudima na problematiku konzumiranja alkohola i duhana.
- Jasno odrediti, da je pušenje nepoželjno i da su ostala opojna sredstva zabranjena.
- Odrediti sa djecom krug pozvanih.
- Preuzmite odgovornost i potreban nadzor.
- Ne dozvolite bez dogovora zabave u Vašem odsustvu.

Dzeparac – Preporuka radne zajednice švicarskog budžetskog savjetovanja:

Džeparac je dobrovoljno davanje. Samo ko ima novac na raspolaganju, može naučiti da raspolaže sa njim. Roditelji i djeca zajedno dogovaraju za što će se koristiti džeparac.

- Ne zloupotrebiti kao sredstvo pritiska ili odgajanja.
- Ne tražiti opravdanje za svaki izdatak.
- Ne krpiti rupe ili odobravati kredite.
- Redovno isplaćivati bez toga da se od Vas to traži.

Obaveze i prava roditelja – U Švicarskom Gradanskom zakoniku (Schweizerisches Zivilgesetzbuch, ZGB) stoji:

Član 296

«...da djeca, dok su maloljetna (nemaju 18 godina), stoje pod roditeljskom skrbi. Ona obuhvaća zakonsku obavezu i zakonsko pravo donošenja potrebnih odluka za maloljetno djete, odgajati ga, zastupati ga, upravljati njegovim financijama i odredivati njegovo mjesto boravka.»

Član 301, stav 1 i 2

«Roditelji vode u pogledu dobrobiti djeteta njegovu njegu i odgoj i donose potrebne odluke i podržavaju njegove vlastite sposobnosti. Djete duguje roditeljima poslušnost; roditelji odobravaju djetetu prema njegovoj zrelosti odgovarajuću slobodu i uvažavaju njegovu mišljenje u važnim životnim okolnostima.»

Këshillat per qëndrim jashtë shtëpije

Mosha	deri 12 vite	deri 14 vite	deri 16 vite	deri 18 vite
Mbrenda javës	20.00	21.00	22.00	Marveshje individuale
	21.00	22.00	23.00	Marveshje individuale
	Dimrit kishum dhan at propozim per nja 1ohr me perpara me shty ohren, se sa osht e shkrune naltaz.			

Organizon fëmija juaj nji Party?

→ Arrini nji marveshje të kjtartë

- Ndaloni ndarjen dhe perdorimin e alkoholit (alkopops)
- Tregoni pasojat e perdorimit te alkoholit dhe duhanit
- Tregoni se pirja e duhanit dhe konsumi i gjerave qe bajnë te mvarrshëm e ndalume është
- Me fëmijët e juaj ti caktoni pjesmarrësit
- Ti merrëni pergjegjësitë per monitorimin e nevojshëm
- Mos lejoni ndonji party në mungesën e juaj

Dhënja e te hollave-Këshillat te Budgetberatung Schweiz

Dhënja e të hollave pason sipas dëshires se prindërve. Veq kush posedon te holla mësohet dhe si ti perdorë.

Prindërit dhe fëmijët përcaktojnë se bashku për përdorimin e të hollave.

- Te hollat nuk duhet të përdoren si shtypje apo edukin
- Mos kërkoni përgjegjësi për qdo përdorim
- Mos jepni lloj kredie ose ti mbushni vrimat
- Ti japni të hollat me regull

Detyrat dhe drejtat e prindërve – Në librin e ligjeve civile

Artikulli 296

«..., që fëmijët, derisa janë te mitur (jo 18 vjeqë) janë nën edukatë dhe përgjegjësi te prindërvë. Prindërit janë përgjegjës për marrjen e vendimeve, për edukimin e tyre, ti përfaqsojë, ti kontrollon financat e tyre dhe vendëqëndrimin e tyre.

Artikulli 301, Para 1 + 2

«Prindërit mbajnë përgjegjësine, kujdesën dhe marrin vendimet për fëmijët e tyre. Fëmijet janë te detyruar të ndegjojnë prindërit: Prindërit lejojnë lëvizjen dhe sjelljet e fëmijëve sipas moshes së tyre dhe japin vëmendje mendimit të tyre.

Dışarıya çıkmaya dair tavsiyeler:

	12 yaşına kadar	14 yaşına kadar	16 yaşına kadar	18 yaşına kadar
Hafta içi	20.00	21.00	22.00	0'na özel mutabakatlara varin
Hafta sonları ve okul tatillerinde	21.00	22.00	23.00	0'na özel mutabakatlara varin
	Kısın yukanda anılan zamanların bir saat one alınması tavsiye edilir.			

Partiyi Sizin çocuğunuz mu organize edecek?

→ O zaman anlaşmalarınız şeffaf olsun:

- Çocuklara alkol alımını ve tüketimini yasak edin (Alcopops).
- Gençlerin dikkatini alkol ve tütün maddelerinin yarattığı sorunlara çekiniz.
- Sigara içilmesini istemediğinizi ve diğer uyuşturucu maddelerinin de yasak olduğunu açık ve net şekilde tayin ediniz.
- Kimlerin davet edileceğini çocuklarınızla bizzat belirleyiniz.
- Sorumluluğu ve gerekli göz kulak olmayı bizzat üstlenin.
- Evde olmadığınız zamanlar önceden mutabakata varma dan bir parti verilmesine kesinlikle izin vermeyiniz.

Harçlık – i svîçre Bütçe Danışmanlığı Çalışma Grubunun tavsiyesi şöyledir:

Harçlık gönüllü bazda verilen bir paradır. Harcayabileceği paraya sahip olanlar bununla ne yapabileceğini öğrenir. Ebeveyn ve çocuklar bu harçlığın nereye kullanılacağını birlikte kararlaştırırlar.

- Baskı veya terbiye aracı olarak kötüye kullanılmamalıdır.
- Her harcamaya dair hesap istenilmemelidir.
- Açıklar kapatılmamalı, kredi verilmemelidir.
- Düzenli ve kendiliğinden verilmelidir.

Ebeveyn Sorumlulukları ve Ebeveyn Hakları – İsviçre Medeni Kanununda (ZGB) şunlar yazmaktadır:

Madde 296

«...Henüz reşit olmayan çocuklar (18-yaşına ermemiş) ebeveynlerinin sorumluluğu altındadırlar. Bu sorumluluk henüz reşit olmayan çocuk için gerekli kararları almayı, onu terbiye etmeyi, onu temsil etmeyi, maddi konularını ele almayı ve yaşayacağı yeri belirmeyi kapsayan yasal yükümlülükleri ve yasal hakları kapsar.»

1. Hangi sınıf	1.– arası	Haftada kaç Frank	
2. Hangi sınıf	2.– arası	Haftada kaç Frank	
3. Hangi sınıf	3.– arası	Haftada kaç Frank	
4. Hangi sınıf	4.– arası	Haftada kaç Frank	
5. + 6. Hangi sınıf	25.– ile	30.– arası	Ayda kaç Frank
7. + 8. Hangi sınıf	30.– ile	40.– arası	Ayda kaç Frank
9. + 10. Hangi sınıf	40.– ile	50.– arası	Ayda kaç Frank

Madde 301, fıkra. 1 ve 2

«Ebeveynler çocuğun menfaatini gözeterek onun bakımını ve terbiyesini idare ederler ve onun kendi kendisini idare etmesi yeteneğini göz önüne alarak gerekli kararlara varırlar. Çocuk ebeveynlerine karşı itaat borçludur; ebeveynler çocuğa kendi hayatını kendi olgunluğuna denk düşecek şekilde idame ettirmesi için gerekli özgürlüğü tanırlar ve eğer mümkünse önemli hususlarda onun fikrini dikkate alırlar.»